

Seat No. : \_\_\_\_\_

**MA-I-59**  
**April-2007**  
**Psychology**  
**(Industrial & Organisational Psychology)**  
**Paper-IV**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 100**

**સૂચના :** બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન એટલે શું ? ઉદ્યોગમાં ઔદ્યોગિક મનોવૈજ્ઞાનિકના કાર્યો વર્ણવો. (૨૦)  
**અથવા**  
કાર્ય વિશ્લેષણનો અર્થ સમજાવી તેની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
૨. થાક એટલે શું ? થાકના પ્રકારો સમજાવી, તેને ઘટાડવાના પગલાં સૂચવો. (૨૦)  
**અથવા**  
ઔદ્યોગિક અકસ્માતનો અર્થ સમજાવો અને અકસ્માત માટે જવાબદાર વ્યક્તિગત પરિબલોની ચર્ચા કરો.
૩. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (૨૦)  
(ક) ઉદ્યોગમાં પર્યવેક્ષકની ભૂમિકા વર્ણવો.  
(ખ) પર્યવેક્ષકના કાર્યોનું મહત્ત્વ સમજાવો.  
(ગ) ઔદ્યોગિક સંગઠનમાં કામદાર સંઘોના કાર્યો સમજાવો.  
(ઘ) સામૂહિક સોદાગીરીની પ્રક્રિયા વર્ણવો.
૪. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (૨૦)  
(ક) ઉદ્યોગમાં વિશિષ્ટ જૂથો જણાવી સ્ત્રી કર્મચારીઓની સમસ્યાઓ ચર્ચો.  
(ખ) પ્રૌઢ કર્મચારીઓની સમાયોજન સમસ્યાઓ વર્ણવો.  
(ગ) ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે પ્રેરણાના ખ્યાલનું મહત્ત્વ સમજાવો.  
(ઘ) કાર્ય સંતોષ એટલે શું ? તેના પર અસર કરતા વૈયક્તિક પાસાઓની ચર્ચા કરો.
૫. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૨૦)  
(ક) ઉદ્યોગમાં વેતન પ્રલોભનની યોજનાઓ સમજાવો.  
(ખ) બિન આર્થિક પ્રલોભનો જણાવી તેમાંથી કોઈપણ બે વર્ણવો.  
(ગ) જાહેરાત પર અસર કરતા મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટકો સમજાવો.  
(ઘ) ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન ગ્રાહક વર્તનને જાણવામાં કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે તે ચર્ચા કરો.

Seat No. : \_\_\_\_\_

**MA-I-59**  
**April-2007**  
**Psychology**  
**(Industrial & Organisational Psychology)**  
**Paper-IV**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 100**

**Instruction :** All questions carry equal marks.

1. What is industrial psychology ? Describe the functions of industrial psychologist in industry. **(20)**

**OR**

Explain the meaning of job-analysis and explain its methods.

2. What is fatigue ? Explain its types and suggest the steps to reduce it. **(20)**

**OR**

Explain the meaning of Industrial accidents and discuss the personal factors of it.

3. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) Describe the role of supervisor in industry.
- (b) Explain the importance of supervisor's functions in industry.
- (c) Explain the functions of unions in industrial organization.
- (d) Describe the process of collective bargaining.

4. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) Give the special groups in industry and discuss the problems of women employees.
- (b) Describe the adjustment problems of aging persons in industry.
- (c) Explain the importance of motivation in industry.
- (d) What is job-satisfaction ? Discuss the personal factors of it.

5. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) Explain wage incentive plans in industry.
- (b) Give the non-financial incentives and describe any two.
- (c) Explain the psychological factors affect on advertisement.
- (d) Discuss how the industrial psychology useful to understand consumer behaviour.